

Het bestuur nodigt u uit om de volgende lezing bij te wonen:

‘Van wie is de ziekte?’

door

Prof. dr. B.G.M.(Baziel) van Engelen,

Woensdag 16 april 2025

De lezing begint om 20.00 uur in “Pica Mare” Gennep

De zaal is open om 19.30 uur.

Vergeet niet u aan te melden bij onze secretaris:

secretariaat@societeit-jansberg.nl

Van wie is de ziekte?

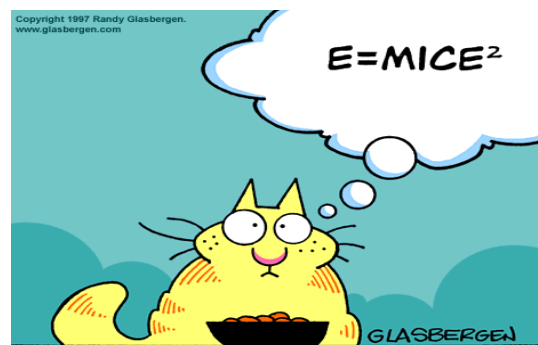
Natuurlijk is de ziekte van de patiënt, hij/zij lijdt er immers aan. Daar staat tegenover dat pas als de arts de diagnose stelt de patiënt de ziekte **krijgt** (van de arts).

Maar, met de diagnose krijgt de patiënt niet precies wat hij heeft: de ziekte die de patiënt van de arts krijgt (biomedische perspectief) valt niet samen het eigen ervaren van de ziekte (existentiële dimensie).

“Tyranny of het idea of cure”

Er lijkt een tendens in onze maatschappij te zijn waarin de (biomedische)wetenschap en technologie de afgelopen decennia steeds prominenter zijn geworden. Dat is ten koste gegaan van aandacht voor de existentiële dimensie. Een eenzijdig biomedisch (*disease*) perspectief heeft een prijs: De “Tyranny of het idea of cure”, de exclusieve aandacht voor de *cure* (de ‘totale genezing’, een leven zonder ziekte) kan het omgaan met lijden en ziekte bemoeilijken. De exclusieve aandacht verlamt andere mogelijkheden van behandelen. Net zoals Einstein’s kat zo gepreoccupeerd is door muizen dat hij in plaats van $E=mc^2$ slechts $E=mice^2$ voor zich ziet.

Einstein’s cat.

Bijsluiter van de geneeskunde©

We leven in een maatschappij waarin de biomedische beelden en de voorspellingen over chronische ziekten (het *disease* perspectief) de patiënt niet helpen om een goed leven te hebben mét de ziekte. Vandaar dat ik pleit voor een Bijsluiter van de geneeskunde©. De bijsluiter zou onder het kopje ‘Bijwerkingen’ het volgende kunnen bevatten: “Een exclusief *disease*-perspectief op uw ziekte komt met een prijs: Het kan u hinderen in een heilzame omgang met uw chronische ziekte, het kan een goed leven met de chronische ziekte in de weg zitten.” Hippocrates zei het al zo mooi: “Het is belangrijker welke mens de ziekte heeft, dan welke ziekte de mens heeft”.

Naar een rijkere geneeskunde, de ervaring primair

Hoe kunnen we ontsnappen aan het dominante *disease*-perspectief en ruimte geven aan de eigen ervaring van ziek zijn? Dat is niet gemakkelijk in een wereld waarin we de ander niet direct ervaren maar ontmoeten via de technologie. Een wereld ook waarin we onszelf zien door de ogen van de ander: van filosofie naar filo-selfie. In deze presentatie wil ik graag met u enkele aspecten op weg naar een rijkere geneeskunde exploreren

Wie is Bazel van Engelen

Bazel van Engelen is neuroloog en filosoof. Hij studeerde geneeskunde aan de Radboud Universiteit en filosofie aan de Universiteit van Amsterdam, werd opgeleid tot neuroloog aan de Freie Universitat Berlin en het Radboudumc, en deed onderzoek in de Mayo Clinic en Mayo Foundation in Rochester Minnesota, VS.

Sinds 2024 is hij emeritus hoogleraar neurologie in het Radboudumc en de Radboud Universiteit. Daarvoor was hij hoofd van het Spierziekten Centrum Radboudumc. Zijn focus lag op de integratie van zorg (de menselijke maat) en (natuurwetenschappelijk gefundeerd) onderzoek naar genezing, via translationeel onderzoek van neuromusculaire ziekten. Hij bekleedde verschillende bestuurlijke functies in nationale en internationale organisaties (o.a. wetenschappelijk directeur European Neuromuscular Centre) op het gebied van onderzoek en zorg. Hij heeft ruim 700 wetenschappelijke artikelen gepubliceerd, heeft nog een 25-tal lopende promotietrajecten, is lid van de Academia Europaea en sinds 2018 Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.